

مجموعهٔ تئاتر ایثار

(مجموعه نمایشنامه‌های منتخب تئاتر ایثار)

(دفتر هفتم)

(نمایشنامه ویژه کودکان و نوجوانان)

سه نمایشنامه

مبداء صیری

حسن حاجب‌پور

حمید صانعی‌نژاد

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سرشناسه	جشنواره سراسری تئاتر ایتار
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه تئاتر ایتار: (مجموعه نمایشنامه‌های منتخب تئاتر ایتار)
مشخصات نشر	تهران: سفیراردهال، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	ج ۷: ۱۴/۲۱×۵/۵ س.م
شابک	شابک دوره: ۷-۳۸۷-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۱: ۵-۳۷۸-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۲: ۵-۳۷۹-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۳: ۵-۳۸۰-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۴: ۵-۳۸۱-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۵: ۵-۳۸۲-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۶: ۵-۳۸۳-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸ ج ۷: ۵-۳۸۴-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
یادداشت	هر جلد نویسنده خاص خود را دارد
عنوان دیگر	مجموعه نمایشنامه‌های منتخب تئاتر ایتار. به اهتمام: حمید ساروخانی و محمد لاری
موضوع	نمایشنامه فارسی - قرن ۱۴ - مجموعه‌ها
موضوع	جشنواره‌ها - ایران - تهران
شماره افزوده	احسان، ۱۳۵۱، گردآورنده
ردیف کنگره	۱۳۹۵/۵۲ ج PIR ۴۲۲۴
هتدای بی‌بی	۸۶۱/۶۲۰۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۹۷۸۹۲

مجموعه تئاتر ایتار

(مجموعه نمایشنامه‌های منتخب تئاتر ایتار)
(دفتر هفتم)

(نمایشنامه ویژه کودکان و نوجوانان)

تألیف: مهدی نصیری - حسن حاجب‌زاد - امید صانعی فرد
به کوشش: حمید ساروخانی - محمد لاری
نوبت چاپ: اول - ۹۵

صفحه آرایشی: واحد آماده‌سازی نشر سفیراردهال
طرح جلد: علی دل‌زنده‌روی ♦ ویراستار: کامران شادری
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سفیراردهال

شمارگان: ۵۵۰ نسخه ♦ شماره نشر: ۱-۴۷۶
بهای دوره: ۶۰۰۰۰ ریال ♦ بهای دفتر سوم: ۷۰۰۰۰ ریال

© حق چاپ: ۱۳۹۵، انتشارات سفیراردهال www.safirardehal.ir

شابک دوره: ۷-۳۸۷-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸
شابک جلد ۷: ۶-۳۸۴-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸

نشانی دفتر: تهران، خیابان مفتح، خیابان سمیه، روبه روی بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۸، واحد ۴
تلفن مرکز بخش: ۸۸۳۱۳۸۹۸-۸۸۳۱۹۳۴۲ کد پستی: ۱۵۸۱۸-۷۴۷۱۵ email: safirardehal@yahoo.com

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه‌برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز

فہرست

۷	مقدمہ
۱۱	سخن ناشر
۱۵	شیپور بی صدا (مہدی نسیری)
۳۵	نصفہ تلہ (حسن حاجت پور)
۳۶	صحنہی اول
۴۷	صحنہی دوم
۵۲	صحنہی سوم
۵۷	صحنہی چہارم
۶۲	صحنہی پنجم
۶۹	آن سوی جنگ (حمید صانعی فرد)

دین و آئین و فرهنگ، استانی - ایرانی ما سرشار از فضائل معنوی است. آنچه به زندگی و آسایش می‌بخشد نه لذائذ مادی بلکه خصائل معنوی و مواهب الهی است که در قالب آسوزهای دینی و الهی، طی ابلاغ و رسالت انبیا و اولیا به ما رسیده است.

دنایای امروز و تفکرات مادی زمزمه زردن بین و معنویت را با هدف گمراهی انسان‌ها و تثبیت جایگاه خویش تحت پرچم ناهنجار بشریت معاصر از طریق رسانه‌های خود تبلیغ و ترویج می‌کنند اما باز گشت انسان به اصل و هویت خویش و دین‌مداری، فضائل حیات بخش را به او نوید می‌دهد. هم اکنون صحنه فرهنگ و هنر جهان عرصه این معادلات فراوان و رنگارنگ است و تنها راه مقابله و رویارویی با این تبلیغات ارائه و خلق آثار اصیل و مبتنی بر ارزش‌های متعالی و کمال‌جویانه است.

«ایثار» و «شهادت» به عنوان دو گوهر تابناک حیات، رمز مانائی و جاودانگی ایرانیان در این کره خاکی است و همواره مظهر جوشش‌ها و

خلاقیت‌های هنری به زبان عمیق حکمت‌ها و معرفت‌ها بوده و فرهنگ ما همواره برخوردار از این جلوه‌ها و مظاهر ذوقی و ایمانی بوده است.

هنرمندان مسلمان تحت لوای این آموزه‌های دینی و در پرتو انوار قدسی و چراغ معرفت و عشق، دل‌های خود را منور ساخته و توانسته‌اند بسیار از این مؤلفه‌ها را در قالب‌های زیبا، ماندگاری بخشند.

زندگی دُ بار ائمه و معصومین و صالحان همواره در هاله‌ای از نور و برکت (عشق، رمشق و الگوی هنرمندان ما بوده است و به همین اعتبار است که هنرشان، مآل از معنویت و معرفت است. در این میانه هیچ عنصری به حد رانندگی «ایثار» و «شهادت» در روایات و احادیث و قصص و تاریخ و فرهنگ، غنی و سرشار ما چراغ راه رستگاری نبوده است. جامعه‌ای که آموخته باشد، میل به ارزش‌های الهی از حوائج نفسانی بگذرد، خود را در برابر حوادث عایدۀ این جهانی روئینه خواهد کرد و هرگز تن به ذلت نخواهد داد. هر انسانی که خود را برای دیگری فنا می‌کند نه تنها جان و شرفی دوباره می‌یابد بلکه به جهان جان تازه‌ای می‌بخشد و در پرتو شمع وجود خویش جهان را از ظلمت و تاریکی نجات خواهد داد به همین دلیل است که این همه با گودر اثار و شهادت و منزلت و مقام آن توجه شده است.

هنر تئاتر یا بهره‌مندی از این دو گوهر درخشان، معاریف این فضائل را در زندگی ما نهادینه خواهد کرد و به دنیای بی‌رنگ ما روح و رنگ تازه‌ای خواهد بخشید و در این صورت است که انسان خاکی مرتبتی افلاکی را چنان که شایسته مقام و منزلت اوست باز خواهد یافت.

تئاتر در ذات و ماهیت خود برخاسته از آئین‌ها و مناسک مذهبی و

فضائل معنوی است و چه زیباست که این آینه تمام قد و این جام جهان بین گویای این مفاهیم و ارزش‌های مانای بشری باشد.

مجموعه حاضر حاصل تلاش و کوشش هشت دوره مسابقه نمایشنامه‌نویسی ایثار و تولید و سفارش متون نمایشی توسط جمعی از استادان و نویسندگان مطرح تئاتر کشور می‌باشد که به همت همکاران عزیزم در اداره کل هنری بنیاد شهید و امور ایثارگران تهیه و گردآوری شده است. از این روی، ضمن ارج نهادن به تلاش صادقانه و صمیمانه کلیه هنرمندان در نگارش و تولید نمایشنامه‌های ایثار، این رویداد مهم فرهنگی را بدین نیت می‌گیریم و چنین رویدادی را با رویکرد مفاهیم معنوی و ارزشی استوار و مغتنم برای تئاتر کشور دانسته و تداوم و تعالی آن را در امر فرهنگ‌سازی و تقویت نیه تئاتر کشور لازم و ضروری می‌دانیم؛ لذا بر ما فرض است تا مراتب تقدیر و امتنان خود را از شورای سیاست‌گذاری تئاتر ایثار که در سنوات گذشته با اخلاص و ایمان دربرگزاری این رویداد فرهنگی از هیچ کوشش دریغ نمودند، اعلام داشته و برای همه هنرمندان شرکت‌کننده در متوالیان دلسوز آروزی موفقیت نمائیم. امید است در سایه حضرت حق و با همت و تلاش هنرمندان و همکاران گرامی در اداره کل هنری بتوانیم در جهت پیشبرد اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی گام‌هایی مؤثرتری برداریم.

و من الله توفیق

حسینعلی بیات

مدیر کل هنری و مدیر گروه تلویزیونی شاهد

بهمن ۱۳۹۴

جنگ و کشاکش اصلی‌ترین موضوع اغلب متون ادبی و نمایشنامه‌های بزرگ جهان است. ناهمی، آثار ادبی بزرگی نظیر شاهنامه فردوسی، جنگ و صلح، ایلیاد و دودیه، ملت، شاه لیر و چندین و چند نام دیگر تاییدی بر این مدعاست که جنگ، ناشی کلیدی در موضوع اصلی این متون و حتی پیشبرد داستان آن‌ها دارد.

هر چند در برخی از این متون جنگ فقط یک زمینه است اما در اغلب آثار ادبی جدید، نویسنده‌ها تلاش کرده اند از زمینه خارج شوند و به تشریح دلاوری‌ها و پیروزی‌های ملت خود بپردازند. از این منظر شاید بتوان گفت ادبیات و علی‌الخصوص ادبیات نمایشی مهمی برای ایجاد روحیه شکست‌ناپذیری در میان مردم جوامع مختلف درآمده است.

ایرانیان بدلیل سابقه درخشان تاریخی خود در نبرد با دشمنان خارجی برای حفظ مهین دارای داستان‌های حماسی و نمایشی فروانی هستند. شاهنامه فردوسی یکی از متون قدیمی ادب پارسی است که داستان‌ها و نمایش‌های حماسی و نیز رزمندگان و جنگاوران در آن نقشی بی‌بدیل

دارند. افسانه‌های آرش کمانگیر، کاوه آهنگر، سیاوش، رستم و سهراب و ... ترسیم کننده بخشی از شور حماسی و جنگاوری و مهین پرستی ایرانیان دارد.

ایرانیان از بدو تاریخ جنگ‌ها و نبردهای فراوانی داشته‌اند و جنگ سنت ساله ایران و عراق آخرین و شاید حماسی ترین این نبردها است. اکنون که در سال ۱۳۹۴ هستیم، حدود ۳۵ سال از آغاز جنگ تحمیلی و ۲۷ سال از پایان آن گذشته است. اگر بخواهیم نگاهی به آمار و ارقام داشته باشیم باید بگویم - ساب سر انگشتی می‌توان گفت هشت سال دفاع مقدس، یک چهارم از عمر انقلاب اسلامی را به خود اختصاص داده است. اینکه جنگی بیش از یک چهارم حیات نوین یک ملت را به خود اختصاص داده باشد و نشانی از آن جنگاور و روایت دلاوری‌های آن‌ها کمتر در ادبیات و علی‌الحصص ادبیات نمایشی آن‌ها داشته باشد شایسته نخواهد بود.

کمبود و شاید بتوان گفت فقر ادبیات نمایشی در حوزه ایشار و شهادت؛ چه از لحاظ کمی و چه از منظر کیفی مستلزم آن است که از نظر برخی تحلیل گران حوزه ادبیات پایداری این مرز و بوم رو زده است. تحلیل گرانی که با قیاس میان پایداری دینی و مهین پرستانه مردم ایران با جنگ‌های توسعه طلبانه سایر ملل و صد البته فاصله‌های فراوان میان ادبیات نمایشی این دو مقوله کاملاً متفاوت به این نتیجه می‌رسند که: ادبیات نمایشی حال حاضر جمهوری اسلامی، علی‌رغم تلاش‌های فراوان صورت گرفته نتوانسته ادای دینی کوچک به دلاور مردان هشت سال دفاع مقدس و جامعه ایشارگری بنماید.

این که فقر ادبیات نمایشی در حوزه ادب پایداری وجود دارد امری پذیرفته شده است، اما چاره و درمان این معضل فرهنگی چیست نیز خود پرسشی اساسی است. بی تردید تلاش برای ظهور و بروز اندیشه‌های تازه در تولید اینگونه آثار و نیز آموزش نسل جوان و تشویق بزرگان برای خلق آثار ماندگار در این راه بی تاثیر نخواهد بود. تلاش‌های صورت گرفته در این مسیر کم نبوده است اما به نظر می‌رسد برای رسیدن به یک ادبیات نمایشی در خور و شایسته راهی دراز در پیش داریم.

انتشارات سفیر دهال با هدف تولید هر چه بیشتر آثار حوزه دفاع مقدس و به مناسبت ارتقا کیمیت برای رسیدن به محتوای شایسته و کیفی تلاش دارد منتخبی از نمایش نامه‌های برگزیده مسابقات سراسری نمایشنامه‌نویسی و جشنواره سراسری تئاتر ایثار را منتشر نماید.

تلاش دست‌اندرکاران این رزیده‌های فرهنگی و هنری جشنواره سراسری تئاتر ایثار که با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران و نیز مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در آخرین دوره خود را پشت سر گذاشته است، ستودنی و قابل تحسین است. بی شک این برنامه‌ها در آینده می‌تواند محل بروز و ظهور ناب‌ترین و بزرگ‌ترین متون نمایش‌های پایداری باشد.

انتشارات سفیر دهال و دست‌اندرکاران جشنواره سراسری تئاتر ایثار این ادعا را ندارند که مجموعه نمایش‌های حاضر غنی‌ترین و بی‌نقص‌ترین متون نمایشی حوزه پایداری است. اما یکی از اهداف مشترک ناشر و بنیاد شهید و امور ایثارگران راه‌اندازی جریان‌هایی است که

در آن گروه‌های نمایشی با دستمایه قراردادن این آثار به تولید و اجرای بیشتر نمایشنامه‌هایی با موضوع ایثار و شهادت پردازند.

در پایان سپاس خود را نشر نویسندگان این آثار و کلیه دست‌اندرکاران مسابقه نمایشنامه‌نویسی و جشنواره سراسری تئاتر ایثار علی‌خصوص حجت‌الاسلام والمسلمین حاج آقا مؤذنی، جناب آقای بیات مدیر کل محترم هنری بنیاد شهید و آقایان ساروخانی و لارتنی می‌نمایم که متن‌های منتخب را در اختیار این انتشارات گذاشتند.

سید حسین عابدینی

مدیر مسئول انتشارات سفیر اردهال